

ASD

ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENTET

HØRINGSNOTAT

**Forslag til forskrift om utmelding fra pensjonsordningen for
apotekvirksomhet**

1 Innledning

Etter lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 1 første ledd har apotekere og ansatte ved apotek rett til medlemskap i pensjonsordningen. I tillegg kan departementet i medhold av § 1 siste ledd bestemme at arbeidstakere i andre stillinger knyttet til farmasien skal kunne omfattes av pensjonsordningen. Departementet har truffet enkelte vedtak om medlemskap etter sistnevnte bestemmelse.

Virksomheter som har arbeidstakere som er særskilt innlemmet i pensjonsordningen etter § 1 siste ledd kan senere ønske at medlemskapet opphører. Det kan være ulike begrunnelser for et slikt ønske. Medlemskapet vil også kunne avsluttes når en virksomhet ikke lenger oppfyller vilkårene i pensjonsordningen, for eksempel ved ikke å betale nødvendig pensjonspremie. Departementet har lagt til grunn at hjemmelen for utmelding også følger av lovens § 1 siste ledd, selv om dette ikke framgår eksplisitt av bestemmelsen.

Forskriftsutkastet er knyttet til virksomheter som har arbeidstakere som er særskilt innlemmet, og som skal meldes ut av pensjonsordningen. Det blir gitt regler om sluttoppgjør og gjort tydelig at arbeidsgiver er forpliktet til å dekke premien som knytter seg til opptjente pensjonsrettigheter også etter utmeldingen fra pensjonsordningen. Forslaget til forskrift er basert på et innspill fra styret i pensjonsordningen.

Styret har ytret ønske om at myndigheten til å melde inn i og ut av pensjonsordningen etter lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 1 siste ledd overtas av styret. Bakgrunnen er at pensjonsordningen er fondert og styret er ansvarlig for økonomien i pensjonsordningen. En slik overdragelse av myndighet fra departementet til styret krever lovendring, og departementet vil komme tilbake til dette spørsmålet.

2 Kommentar til de enkelte forslagene i forskriften

Til § 1. Virkeområde og utfyllende bestemmelser

Det fastslås i første ledd at forskriften gjelder for virksomheter som har arbeidstakere som er særskilt innlemmet etter lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 1 tredje ledd.

I andre ledd gis styret myndighet til å fastsette utfyllende bestemmelser til forskriften. Slike utfyllende bestemmelser vil særlig være knyttet til økonomiske og forsikringstekniske forutsetninger i premieberegningen. Det er styret som er ansvarlig for økonomien i ordningen, og departementet mener det er hensiktsmessig at styret fastsetter de utfyllende bestemmelsene.

Til § 2. Utmelding

Første ledd gir formkravene for søknader om utmelding. Søknadene skal være skriftlige og skal sendes til pensjonsordningen. I bestemmelsen fastslås det at utmelding treffes av departementet etter at styret har gitt sin anbefaling.

I andre ledd framgår det at utmelding skjer med virkning fra et årsskifte og at fristen for å søke om utmelding er fire måneder før utmeldingstidspunktet. Det gis en unntaksregel slik at det i særskilte tilfeller kan godtas en kortere utmeldingsfrist samt et annet utmeldingstidspunkt. Utmelding fra et årsskifte er generelt sett vanlig når det gjelder å avslutte medlemskap i en pensjonsordning. Unntaksbestemmelsen er tatt med for å unngå et for rigid regelverk, og at det kan gjøres unntak når særlige grunner foreligger.

I tredje ledd bestemmes at dersom en virksomhet avvikles eller endres slik at vilkårene for tilknytning til pensjonsordningen ikke lenger er til stede, kan departementet treffe vedtak om utmelding. Det samme gjelder dersom en virksomhet misligholder premiebetaling. En utmelding på slikt grunnlag følger av lovens system og det er slik sett ikke nødvendig med en egen forskriftsbestemmelse. Bestemmelsen er tatt med for å synliggjøre forholdet. Før det er aktuelt å melde ut arbeidstakere i en virksomhet på bakgrunn av forhold som nevnt, er det viktig at styret og virksomheten avgir uttalelser i saken.

Til § 3. Medlemmets og virksomhetens stilling ved utmelding

I første ledd slås det fast at medlemmene i en virksomhet som meldes ut av pensjonsordningen får oppsatte rettigheter i samsvar med lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. på utmeldingstidspunktet.

Andre ledd er en sentral bestemmelse i forskriften. Her fastslås gjeldende rett om at virksomheten etter utmeldingen skal betale for forpliktelsene som knytter seg til oppsatte pensjonsrettigheter og pensjoner. Et sentralt forhold her er reguleringspremie. Dette kravet samsvarer med forpliktelsene som ligger i kommunal tjenstepensjonsordning, jf. forsikringsvirksomhetsloven kapittel 10, og forpliktelsene for virksomheter tilknyttet Statens pensjonskasse, jf. forskrift 22. desember 2009 nr. 1804 om beregning av arbeidsgiverandel m.m. Bestemmelsen er utformet på tilsvarende måte som i sistnevnte forskrift § 6 nest siste ledd.

I siste del av andre ledd gis styret myndighet til å avgjøre om virksomheten skal kunne gjøre opp framtidige forpliktelser gjennom et engangsoppgjør. Årlig premie, blant annet til regulering av pensjonsrettighetene, vil være hovedregelen. Engangsoppgjør er aktuelt overfor små virksomheter når administrative hensyn tilsier dette. Da blir ansvaret for framtidig regulering av pensjonsrettigheter gjort opp en gang for alle gjennom et eget oppgjør. Engangsoppgjør er også aktuelt overfor virksomheter som står i fare for å gå konkurs eller bli avviklet på annen måte.

Til § 4. Beregning av sluttoppgjør

I § 4 gis det regler for beregning av sluttoppgjør. Formålet er å fastsette om det er betalt for mye eller for lite for pensjonsrettighetene til virksomhetens ansatte. Måten oppgjøret skal gjennomføres på framgår av første og andre ledd. Dersom det er betalt for mye skal pensjonsordningen utbetale overfinansieringen til virksomheten innen fire måneder etter at sluttoppgjøret er fastsatt. Hvis sammenstillingen viser en underfinansiering, skal virksomheten innbetale beløpet som ekstraordinær premie senest fire måneder etter at faktura er tilsendt.

Tredje ledd fastslår at det skal beregnes renter på sluttoppgjøret fra virkningsdato for utmeldelsen og fram til forfallsdato for inn- eller utbetaling av sluttoppgjørsbeløpet, og at rentesatsen fastsettes av styret i pensjonsordningen. Etter at krav er forfalt bestemmer fjerde ledd at tilsvarende rentesats som er fastsatt av styret etter lov om pensjonsordning § 29 nr. 1 tredje ledd, skal benyttes på det forfalte kravet.

3 Ikrafttredelse. Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet tar sikte på at forskriften trer i kraft så raskt som mulig etter høringsrunden. Tidspunktet avhenger av innspillene som mottas. Forslagene vil ikke ha økonomiske eller administrative konsekvenser. Forskriften stadfester gjeldende rett.

Vedlegg 1 Utkast til forskrift

Forskrift om utmelding fra pensjonsordningen for apotekvirksomhet

Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet xx.xx.xxxx med hjemmel i lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 34 første ledd.

I

§ 1. Virkeområde og utfyllende bestemmelser

Forskriften gjelder for virksomheter som har arbeidstakere som er særskilt innlemmet etter lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 1 tredje ledd.

Styret kan gi utfyllende bestemmelser til forskriften.

§ 2. Utmelding

En virksomhet kan søke om utmelding fra pensjonsordningen. Søknaden skal være skriftlig og skal sendes til pensjonsordningen. Vedtak om utmelding treffes av departementet etter anbefaling fra styret.

Utmelding skal skje med virkning fra et årsskifte. Frist for å søke om utmelding er fire måneder før utmeldingstidspunktet. I særskilte tilfeller kan en kortere frist og et annet utmeldingstidspunkt godtas.

Dersom en virksomhet avvikes eller endres slik at vilkårene for tilknytning til pensjonsordningen ikke lenger er til stede, kan departementet treffe vedtak om utmelding etter at styret har avgitt uttalelse i saken. Det samme gjelder dersom en virksomhet misligholder premiebetaling.

§ 3. Medlemmets og virksomhetens stilling ved utmelding

Medlemmet får på utmeldingstidspunktet oppsatte rettigheter i samsvar med lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv.

Virksomheten skal etter utmeldingen betale de fremtidige pensjonsforpliktelsene knyttet til oppsatte pensjonsrettigheter og pensjoner. Styret avgjør om virksomheten kan gjøre opp ansvaret gjennom et engangsoppgjør.

§ 4. Beregning av sluttoppgjør

Når arbeidstakere i en virksomhet meldes ut av pensjonsordningen, skal det beregnes og fastsettes et sluttoppgjør for virksomheten. Ved beregning av sluttoppgjøret, skal de opptjente rettighetene i pensjonsordningen omregnes til oppsatte rettigheter på virkningstidspunktet for utmeldingen. Beregning av engangsoppgjør etter § 3 inngår i sluttoppgjøret.

De beregnede avsetningene av oppsatte rettigheter etter første ledd, virksomhetens andel av allerede oppsatte rettigheter, og pensjonistenes rettigheter, skal sammenstilles med virksomhetens andel av pensjonsordningens fond på virkningstidspunktet for utmeldingen. Dersom sammenstillingen viser en overfinansiering, skal beløpet utbetales til virksomheten senest fire måneder etter at sluttoppgjøret er fastsatt. Hvis sammenstillingen viser en underfinansiering, skal virksomheten innbetale beløpet som ekstraordinær premie senest fire måneder etter at faktura er tilsendt.

Det skal beregnes renter på sluttoppgjøret fra virkningsdato for utmeldelsen og fram til forfallsdato for inn- eller utbetaling av sluttoppgjørsbeløpet. Rentesatsen fastsettes av styret i pensjonsordningen.

For krav som er forfalt gjelder lov om pensjonsordningen for apotekvirksomhet mv. § 29 nr. 1 tredje ledd tilsvarende.

§ 5. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft fra xx.xx.xxxx.